

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების
სამმართველო

ანგარიში

2010 წელი

პრიორიტეტები

- ტყის ფიზიკური დაცვა და ტყითსარგებლობა
- ატმოსფერული ჰაერისა და წყლის მდგომარეობის მონიტორინგი
- ნაპირგამაგრება და გეოლოგიური მონიტორინგი
- ბიომრავალფეროვნების დაცვა
- საზოგადოების ეკოლოგიური ცნობიერების ამაღლება

მნიშვნელოვანი მოვლენები

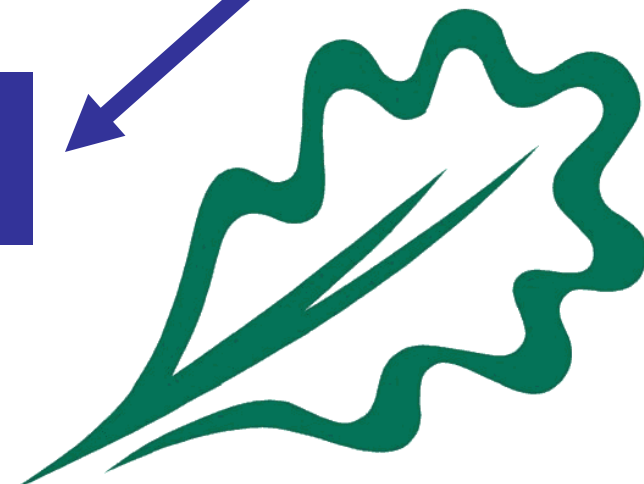
- სატყეო რეფორმა

სამმართველოს სისტემაში შეიქმნა „სსიპ აჭარის სატყეო სააგენტო“

სახელმწიფო –
ადმინისტრაციული
ფუნქცია

სამეურნეო –
ეკონომიკური
საქმიანობა

აჭარის სატყეო
სააგენტო

- რამსარის კონვენციის აღმასრულებელი საბჭოს 41–ე შეხვედრა (ქობულეთი 27.04.2010 წ. – 2.05. 2010 წ.)

პირველად, თავისი ისტორიის მანძილზე, კონფერენცია გაიმართა შვეიცარიის გარეთ. მასში მონაწილეობას იღებდა 120 დელეგატი. სამმართველო მონაწილეობდა კონფერენციის ორგანიზებაში.

- მყარი ნარჩენების მართვის პროექტი აჭარაში
პროექტის ფარგლებში მიღწეულ იქნა შეთანხმება ჩაქვის ყოფილი მეურნეობის ტერიტორიაზე ახალი ნაგავსაყრელი პოლიგონის მშენებლობისა

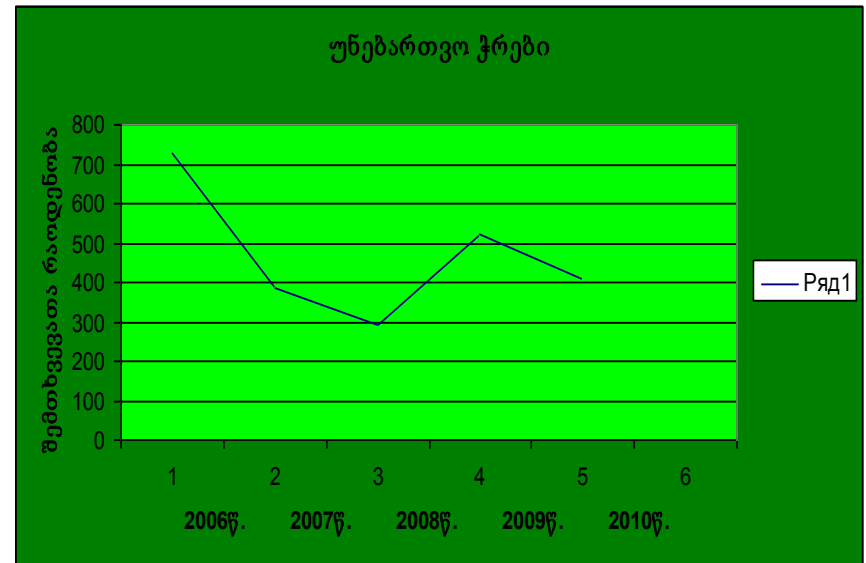
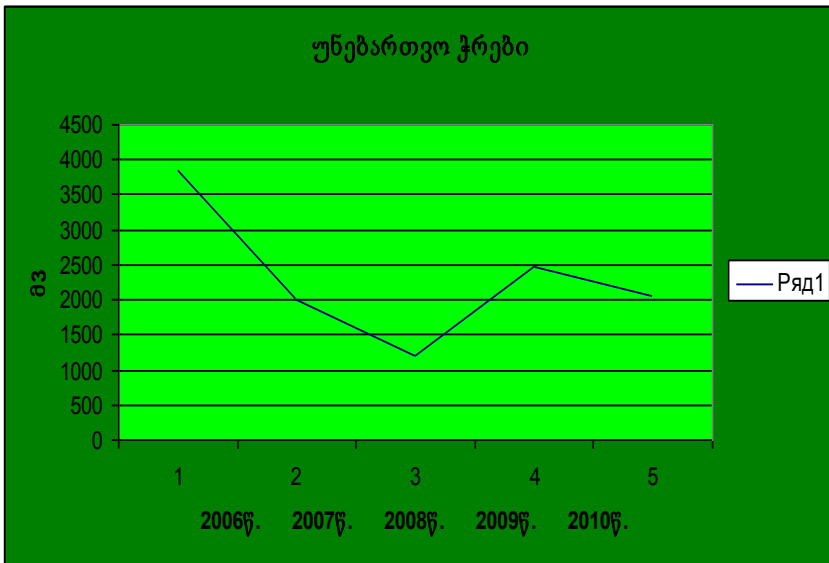
ტყის ფიზიკური დაცვა და მდგრადი ტყითსარგებლობა

- გამოვლენილია ხე-ტყის უნებართვოდ მოჭრის 412 ფაქტი
- მოჭრილია 2052.58 მ³ ხე-ტყე
სამასალე – 487.93 მ³; საშეშე – 1564.65 მ³
- სანიხრე ღირებულება – 15 661.89 ლარი
- გარემოზე მოიყენებული ზიანი – 91 858.28 ლარი
- 405 ფაქტზე გამოვლენილია კონკრეტული კანონდამრღვევები
- მასალები ყველა სახის დარღვევაზე გადაცემულია გარემოს დაცვის ინსპექციაში.
- ხე-ტყის სახ. საკუთრებაში მისაქცევად მომზადებულია 257.06 მ³
(სამას. – 107.56 მ³; საშ. – 149.50 მ³) ხე-ტყე

ხე-ტყის უკანონოდ ჭრის დინამიკა

ტყეების სანიტარულ–ეკოლოგიური მდგომარეობა

- ტყის მასივებზე დაკვირვების შედეგად გამოვლენილი დაავადებები:
- წაბლის ქერქის კიბო (*Gryphonectria parasitica*)
- ნაძვის დიდი ლაფანჭამია (*Ddendroctonus micans*)
- მბეჭდავი ქერქიჭამია (*Ips tipographus*)
- კენწეროს ქერქიჭამია (*Ips acuminatus* Eichh)
- სიდამპლის გამომწვევი სოკოები
(*Phellinius pini* var, *Abietis* და *Armillaria mellea*)

დაავადებული ტყის კორომები

ტყითსარგებლობა

- 2010 წელს რეგიონში წარმოებდა ხე-ტყის ორი სახის ჭრა:
 1. სპეციალური
 2. მოთხრილი–მოტეხილი
- ტყითსარგებლობისთვის გამოიყო 151 596 მ³ ხე-ტყე
 - სამასალე – 1 873 მ³;
 - საშემე – 149 723 მ³;
- ათვისებულია 77 785 მ³
 - სამასალე – 838 მ³;
 - საშემე – 76 847 მ³;

- ათვისებულია გამოყოფილი ტყეკაფების 51 %
- ათვისების დაბალი პროცენტულობა განპირობებულია გამოყოფილ ტყეკაფებში სატყეო მნიშვნელობის გზების სიმცირის გამო
- 2010 წელს ტყის რესურსების მართვის განყოფილებებში სულ გაყვანილ იქნა 2.4 კმ სიგრძის ახალი გზა და შეკეთდა 1.8 სიგრძის დაზიანებული გზა.

ატმოსფერული ჰაერისა და წყლის მდგომარეობის მონიტორინგი

- 2010 წელს სამმართველოში განხილულ იქნა და შეთანხმდა წყალსარგებლობის 331 და ატმოსფერულ ჰაერში საწარმოო გაფრქვევების 134 ანგარიში. ანგარიშები ერთიან მონაცემთა ბაზაში შესატანად გადაიგზავნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში.
- წლის განმავლობაში სამმართველოს სპეციალისტები მონაწილეობას იღებდნენ რეგიონში მოქმედი 4 საწარმოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის განხილვაში.
- შეთანხმდა ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ზღვრულად დასაშვები ნორმების 8 პროექტი და მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ინვენტარიზაციის 57 ტექნიკური ანგარიში.
- „აჭარის სანაპირო ზოლის სარფი-ჩოლოქის მონაკვეთზე ზღვის წყლის ხარისხობრივი მონიტორინგი“ – სამმართველოს მიზნობრივი პროგრამის ფარგლებში, ზღვის სანაპიროს 8 წერტილში აღებული და გამოკვლეულია ზღვის წყლის 96 სინჯი.

- 24 წყალსადენ სისტემასა და სათავე ნაგებობაზე შესწავლილ იქნა გარემოსდაცვითი ნორმებით გათვალისწინებულ მოთხოვნათა შესრულების მდგომარეობა. გამოვლენილია კანონდარღვევების ფაქტები. შესაბამის მუნიციპალიტეტებს დაეგზავნათ სარეკომენდაციო წერილები.
- “ზღვის სანაპირო ზოლის წყლისა და ჰაერის აქტიურ დამაბინძურებელ კერებში გარემოსდაცვითი მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობის მონიტორინგი” – სამმართველოს მიზნობრივი პროგრამის ფარგლებში ლაბორატორიული გამოკვლევები ჩატარდა წყლის 232 (მ.შ. 162 საწარმოო ჩამდინარე წყლებს, 72 მდინარეთა ფონურ მაჩვენებლებს) და ჰაერის 70 სინჯს (42 საწარმოო გამონაფრქვევებს და 28 ჰაერის ფონურ მდგომარეობას) ჰაერის ანალიზი მოიცავდა შემდეგ პარამეტრებს: მტვერი, SO₂, NO₂, SO₄, H₂S და CO. წყლის ანალიზები მოიცავდა: PH, ჟანგბადის ბიოლოგიური მოთხოვნილება, ჟანგბადის ქიმიური მოთხოვნილება, საერთო აზოტი, საერთო ფოსფორი, შეწონილი ნაწილაკები. მონიტორინგის დროს გამოვლინდა კონკრეტული კანონდამრღვევები: შპს „გზები“, შპს „ქობულეთის რძის პროდუქტები“ და შპს „ზიმო-7“. მასალები აღნიშნულ დარღვევებზე გაიგზავნა გდი აჭარის ბიუროში. შპს გზებისა და შპს ზიმო-7-ის დირექტორებს მიეცათ შესაბამისი წერილობითი რეკომენდაციები.

- წლის განმავლობაში გარემოსდაცვითი ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით სამმართველოს სპეციალისტების მიერ ხელვაჩაურისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტებში აღირიცხა 62 საწარმო.

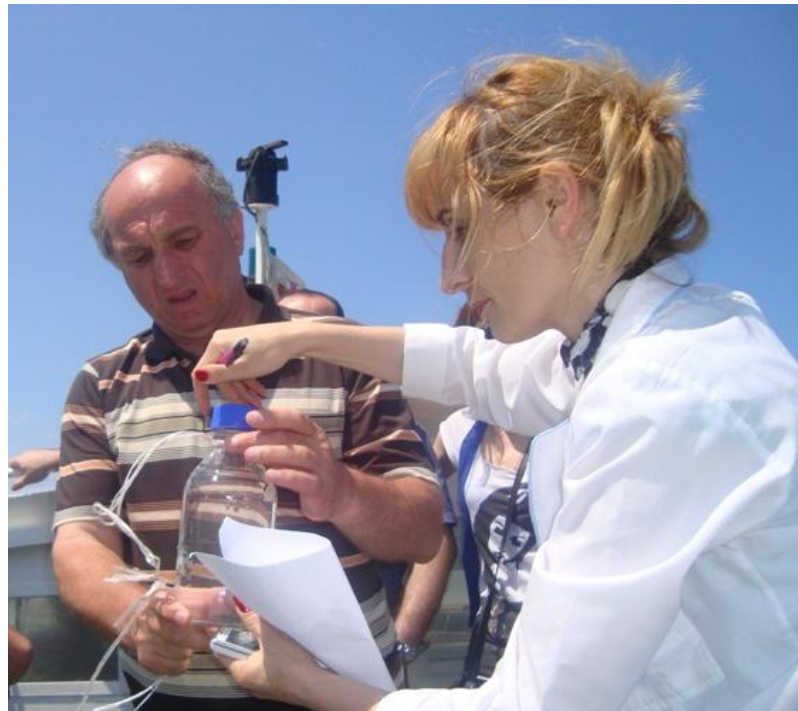

- რეგიონში საზაფხულო სეზონის დაწყების წინ ზღვის სანაპირო ზოლის დამაბინძურებელ 90 საწარმოს დაეგზავნათ წერილობითი მიმართვები გარემოს ხარისხობრივ ნორმებზე კონტროლის დაწესებისა და თვითმონიტორინგის სისტემის გაძლიერების შესახებ.
- 2010 წლისათვის აღრიცხული და იდენტიფიცირებული ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული ობიექტების ჩამონათვალის დამტკიცების შესახებ” საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2010 წლის 2 აგვისტოს #29 ბრძანების მოთხოვნათა შესრულების მიზნით შედგენილი იქნა იმ საწარმოთა ნუსხა, რომლებიც მიეკუთვნებიან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარულ ობიექტებს და ექვემდებარებიან ტექნიკური ანგარიშების შედგენას. თითოეულმა საწარმომ მიიღო შესაბამისი შეტყობინება.

- 2010 წლისათვის შემუშავდა წინა წლის თითქმის იდენტური ორი მიზნობრივი პროგრამა : – 1. „აჭარის სანაპირო ზოლის სარფი-ჩოლოქის მონაკვეთზე ზღვის წყლების ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი“ და 2. „ზღვის სანაპირო ზოლის წყლისა და ატმოსფერული ჰაერის აქტიურ დამაბინძურებელ კერებში გარემოსდავითი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების მონიტორინგი“.

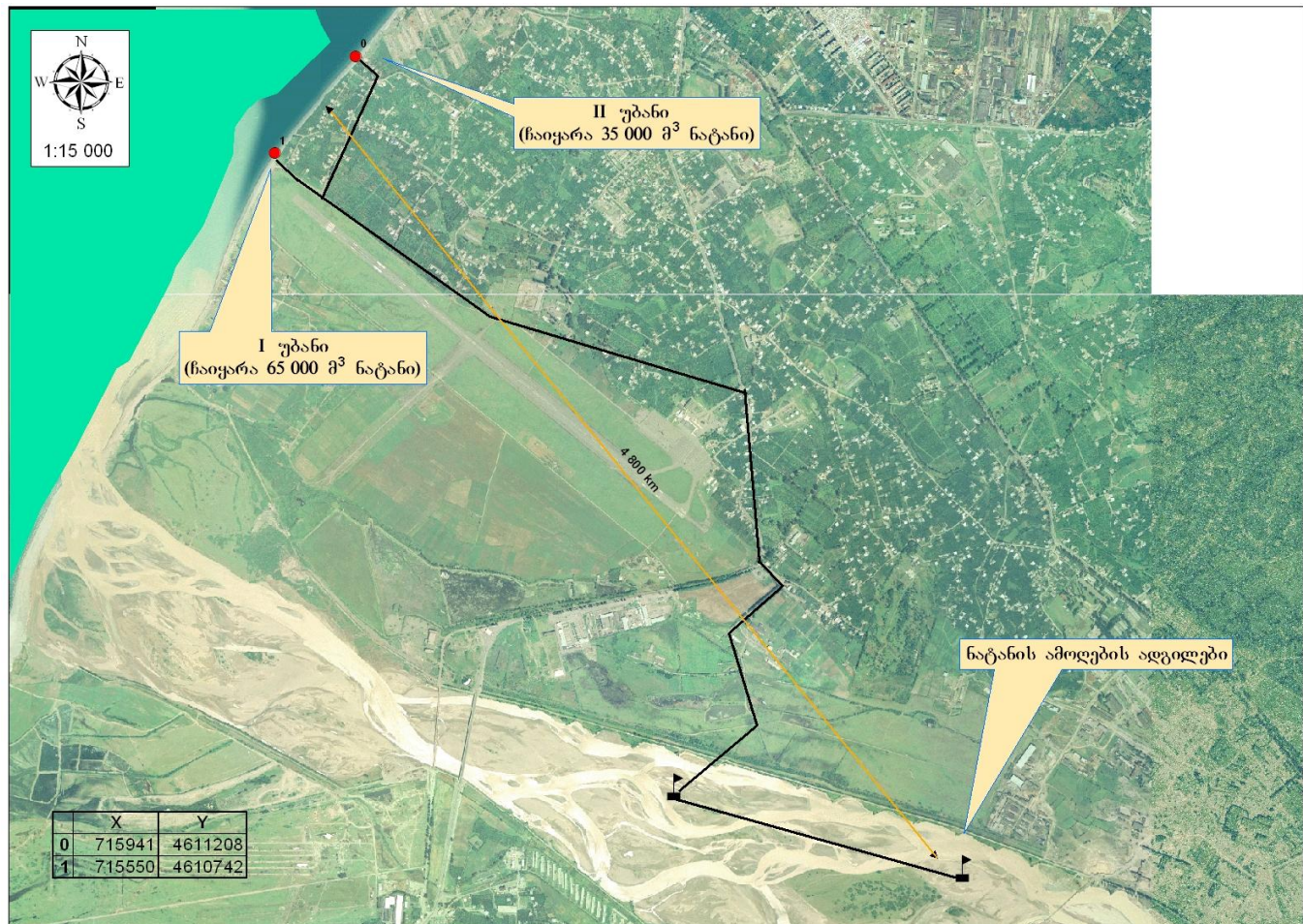
- წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა მონიტორინგი აჭარაში არსებულ, გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას დაქვემდებარებულ საწარმოებში გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის შესრულებაზე. შემოწმდა 18 ობიექტი. საწარმოების მუშაობისას გამოვლინდა სხვადასხვა სახის ტექნიკური ხარვეზები. საწარმოებისათვის მომზადდა შესაბამისი წერილობითი მითითებები და რეკომენდაციები.
- სამმართველოს ბიომავალფეროვნებისა და გარემოს ინტეგრირებული მართვის, გეოლოგიისა და მიწის მართვის სამსახურების მიერ ერთობლივად შესწავლილ იქნა მცირე მდინარეებისა და მისი შენაკადების წყალდაცვით ზოლებში (ზონებში) წყლის კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულების მდგომარეობა. გამოვლენილია 34 გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტი და გეოლოგიური რისკის შემცველობის უბანი. ინფორმაცია კანონდარღვევების შესახებ და რეკომენდაციები დაეგზავნათ შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების გამგეობებს.
- შესწავლილ იქნა აჭარაში ნარჩენების (მყარი საყოფაცხოვრებო, ტოქსიკური და სხვა) მართვის მდგომარეობა. გამოვლინდა რიგი გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევებისა. სულ რეგიონში დაფიქსირებული 80 ნაგავსაყრელი

ნაპირგამაგრება და გეოლოგიური მონიტორინგი

- ადლიის სანაპიროს გამაგრება

ადლიის სანაპიროზე ჩაიყარა 100 000 მ³ ნატანი. ნაპირი საშუალოდ 12 მ-ით გაიზარდა

- მიმდინარეობდა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სატყეო მეურნეობებში გეოლოგიური მდგომარეობის შესწავლა. გამოვლენილია რისკის შემცველი უბნები და მომზადებულია შესაბამისი რეკომენდაციები.
- ხულოს შუახევისა და ქედის მუნიციპალიტეტებში ხორციელდებოდა მდინარეებზე არსებული გეოლოგიურად რისკ-ფაქტორიანი უბნების გამოვლენა. დაფიქსირებულია 29 ასეთი უბანი. შემუშავდა შესაბამისი რეკომენდაციები.
- წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა დაკვირვება სტიქიურ-გეოლოგიურ პროცესებზე. სამმართველოს სპეციალისტები სისტემატიურად ახორციელებდნენ საველე გასვლებს გეოლოგიურად აქტიურ უბნებში.
- მიმდინარეობდა სტიქიის შედეგად დაზიანებული შენობებისა და მიწის ნაკვეთების შესწავლა. სულ ავტონომიური რესპუბლიკის მასშტაბით 2010 წელს შესწავლილი იქნა 1152 საცხოვრებელი სახლი და სხვა სახის შენობა-ნაგებობა. მათ შორის 443 სახლი ექვემდებარება სხვა უსაფრთხო ადგილზე გადატანას. დარჩენილი 682 სახლი საჭიროებს სხვადასხვა სახის გამაგრების სამუშაოების განხორციელებას.

მაღალი რისკის ზონაში განლაგებული საცხოვრებელი სახლების მონაცემები მუნიციპალიტეტების მიხედვით

#	მუნიციპალიტეტები	ადგილმდებარეობის შეცვლას დაქვემდებარებული შენობა
1	ხელვაჩაური	118
2	ქობულეთი	114
3	ქედა	58
4	შუახევი	59
5	ხულო	94
	სულ	443

მიწის მართვა

- სამმართველოს სპეციალისტები მონაწილეობას იღებდნენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტებში ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების მუდმივმოქმედი კომისიების მუშაობაში.
- სამმართველო დაინტერესებულ პირებს(მ.შ. სახელმწიფო უწყებებს) უწევდა აქტიურ კონსულტაციებს საქართველოს მიწის კანონმდებლობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.
- „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად განხორციელდა მონიტორინგი წყლის სახელმწიფო ფონდის მიწებზე. აღმოჩნდა, რომმასზე განლაგებული შენობა-ნაგებობების უმრავლესობა უკანონოდ არის აშენებული. ადგილი აქვს ობიექტების მშენებლობას მდინარეების გასხვისების ზოლში. არ არის დაცული სანიტარიული ზონები.

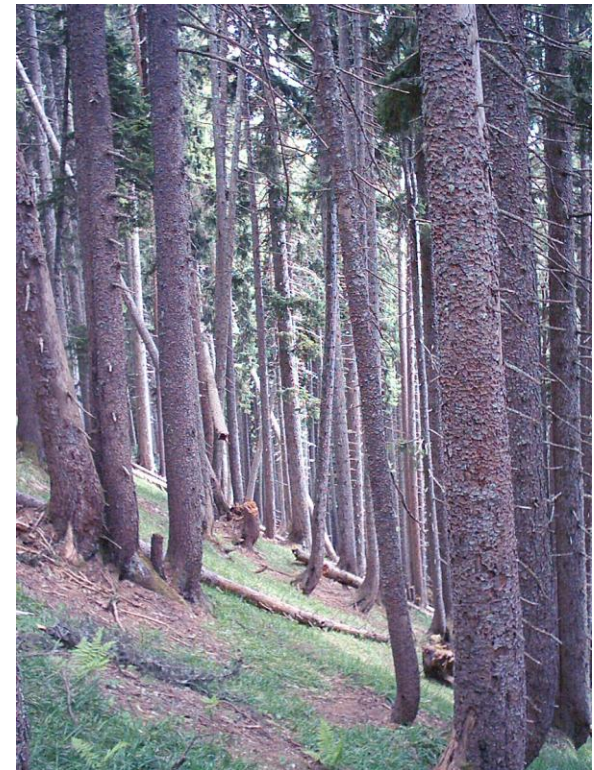
ბიომრავალფეროვნების დაცვა

- ზოგადად შესწავლილ იქნა აჭარაში არსებულ დაცულობის სტატუსის მქონე ტერიტორიებზე (ნაკრძალი, ეროვნული პარკი, დაცული ტერიტორია და სხვა) ფლორისა და ფაუნის მდგომარეობა.

- განხორციელდა დაცული ტერიტორიების მიღმა, ბიომრავალფეროვნების თვალსაზრისით არსებული მაღალკონსერვაციული მნიშვნელობის ადგილების იდენტიფიცირება. დღემდე იდენტიფიცირებულია 28 ასეთი ადგილი.

- წლის განმავლობაში აჭარის შავი ზღვის სანაპირო ზოლში აღრიცხული იქნა 4 გამორიყული დელფინი. აღნიშნული ინფორმაცია მიეწოდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ბიომრავალფეროვნების სამსახურს.

- განხორციელდა მონიტორინგი ხულოს მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში არსებულ სუბალპურ ზონებში ბიომრავალფეროვნების სახეობათა საარსებო პირობებზე. საკითხის ზოგადი შესწავლით დადგენილია სახეობათა საარსებო გარემოს მკვეთრი გაუარესების ფაქტი, რაც ძირითადად საქონლის ძოვების წესების დარღვევითა და წლების განმავლობაში მიმდინარე უკანონო ტყითსარგებლობით არის განპირობებული. საკითხთან დაკავშირებით შემუშავებულია შესაბამისი რეკომენდაციები.

საზოგადოების ეკოლოგიური ცნობიერების ამაღლება

- სამმართველოს ინიციატივით ავტონომიური რესპუბლიკის საჯარო სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში, სამმართველოს სპეციალისტები სისტემატიურად ატარებდნენ ლექციებს ეკოლოგიასთან დაკავშირებულ თემებზე.

- სხვადასხვა შემეცნებითი ღონისძიებებით აღინიშნა „ჭაობის დღე“ (2 თებერვალი), „წყლის დღე“ (22 მარტი), „დედამიწის დღე“ (22 აპრილი), „გარემოს დაცვის დღე“ (5 ივნისი), „მეტყევის დღე“ (10 ოქტომბერი), „შავი ზღვის დაცვის საერთაშორისო დღე“ (31 ოქტომბერი)

- მიმდინარეობდა განაშენიანების აქციები ქ.ბათუმში, ხელვაჩაურისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტებში. სულ დაირგო 8 500 ძირი ნერგი (7 225 ძ. წიწვოვანი და 1 275 ძ. ფოთლოვანი ჯიშის ნერგი)

- სამმართველოს საქმიანობა და რეგიონში არსებული გარემოს დაცვის პრობლემები შუქდებოდა მასობრივი მედიის საშუალებებით: წლის განმავლობაში ტელევიზიით გადაიცა 52 სიუჟეტი, ჟურნალ-გაზეთებში დაიბეჭტა 27 სტატია და ინტერვიუ, რადიოთი გავიდა 22 სხვადასხვა სახის ინფორმაცია.

- ჩატარდა სტაჟიორთა 2 კონკურსი. პირველ კონკურსში გამოვლინდა 14 გამარჯვებული. მათ 3 თვის განმავლობაში მიიღეს გარემოს დაცვის ადმინისტრირების სამუშაო პრაქტიკა და შესაბამისი სერთიფიკატები. ორი სტაჟიორი დასაქმდა სამმართველოს ტყის მართვის სამსახურში. წლის ბოლოს ჩატარდა მეორე კონკურსი. შეირჩა 5 სტაჟიორი.

